

राज्य माहिती आयुक्त, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर यांच्या समोरील
माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अन्वये
अपील क्रमांक १७८१/२००७.

श्री. रुपचंद भगवानजी ढोले,
प्लॉट नं. ७२४, आर्शिवादनगर,
हुडकेश्वर रोड, नागपूर - ४४० ०२४.

..... अपीलकर्ता

वि रु ध्द

श्री. अजय रामटेके,
प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा
अप्पर आयुक्त,
नागपूर महानगरपालिका,
नागपूर.

श्री. एस. एस. हस्तक,
जनमाहिती अधिकारी तथा
कार्यकारी अभियंता,
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर.

..... उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १८.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज दिनांक १८.७.२००८ रोजी घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहेत.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.३.२००६ रोजी माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, पाणी पुरवठा विभाग, महानगरपालिका, नागपूर यांचेकडे खालील प्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

I) Subject matter of Information :- Water bill not claimed as per meter reading + Rate of charges claimed in water bill consumer No.१३०४९०, meter No. ५४५९३३.

II) The period of which the Information required :- २७.११.१९९६ to २८.२.२००६

... २

III) Discription of the Information required :- Required correct biil as per meter reading and also the rate of charges claimed in the arrears bill. IV) Whethere Information is required by post or in person :- By speed post. V) Purpose for which the Information is required :- By speed post. To know at what rate the water charges have been claimed by the N.M.C. Water works Deptt. Nagpur in bill No. ६०३९७९, dated २.३.२००६ because inspite of my repeated request dated २२.३.२००१, २६.९.२००१, ७.२.२००२, २८.३.२००३, ९.३.२००४, २९.७.२००४, १३.८.२००४, ८.११.२००४, ३.९.२००५, ९.११.२००५ and the complaint filed before Consumer Forum Nagpur. No. ३४६/०३ decided २१.१.२००४ and M.A. No. ४०/२००५ decided on १४.१०.२००५ the water work Deptt. has failed to give me any kind of Information till date nor inclined to correct the bill but found to be claimed the bills stereotypely without correcting the bill. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १२.४.२००६ रोजी खालील प्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन देण्यात आलेली दिसून येते. दिनांक २३.८.१९९६ ते २८.२.२००६ पर्यंतचे पाण्याचे देयकाबदलची माहिती खालीलप्रमाणे. १) दिनांक २७.११.१९९६ ते दिनांक ३१.८.२००० पर्यंत मिटर वाचन घेण्यायोग्य स्थितीत न ठेवल्यामुळे देयक पाणीपट्टी दराचे मुल्यांकन आणि वसुली उपविधीतील तरतुदीनुसार देयक देण्यात आले आहे. २) दिनांक ३१.८.२००० ते दिनांक १६.२.२००१ वर देयक प्रत्यक्ष वाचन/मिनिममवर देण्यात आले आहे. ३) दिनांक १६.२.२००१ ते दिनांक ९.३.२००१ या कालावधीचे देयक कंझुमर कोर्टच्या दिनांक २१.१.२००४ चा आदेशानुसार देण्यात आले आहे. दिनांक ९.३.२००१ चा पुढील देयक प्रत्यक्ष वाचन/मिनिममवर देण्यात आले आहे. ४) वरील सर्व देयक महाराष्ट्र शासनाने ३० ऑगष्ट २००० ला वाढविलेल्या खालील दराने देयक देण्यात आले आहे. (अ) पहिले १० युनिट ३/- रुपये प्रति युनिट, १० ते ३० युनिट ३.५० रुपये प्रति युनिट, ३० युनिटचा पुढे ४/- रुपये प्रति युनिट. ५) देयक हे प्रत्यक्ष वाचन किंवा मिनिमम या तत्वावर देण्यात आले आहे. अपीलकर्ता यास सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी पुन्हा माहिती अधिकारी यांचेकडे २७.४.२००६ रोजी साधा अर्ज केलेला दिसून येतो. पुन्हा दिनांक १२.६.२००६ रोजी अर्ज केलेला आहे. परंतु त्यावर १०/- रुपयांचा स्टॅम्प लावला नाही.

त्याप्रमाणे दिनांक १०.७.२००७ रोजी त्यांना रुपये ४२/- हे माहिती पुरविण्यासाठी शुल्क व पोस्टल चार्जस करिता भरणा करण्यास कळविण्यात आले आहे. पुन्हा अपीलकर्ता यांनी दिनांक १४.११.२००६ रोजी माहितीच्या अधिकारात अर्ज दाखल केलेला दिसून येतो. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १२.१२.२००६ रोजी माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करून दिलेली दिसून येते. परंतु अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक ९.१.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले आहे. प्रथम अपीलाचे मुद्द्यांमध्ये त्यांनी वर नमुद केलेले तीनही अर्जांचे संदर्भामध्ये एकत्रित अशी मागणी केलेली दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक २८.५.२००७ रोजी देण्यात आला असून अपीलकर्ता यांना माहिती प्राप्त झालेली आहे या कारणास्तव अपील निकाली काढण्यात आलेले आहे. तत्पुर्वी अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी यांनी त्यांना माहिती उपलब्ध करून दिलेली दिसून येते व त्याबाबतची त्यांनी कोणत्याही प्रकारची खुलासा केलेला दिसून येत नाही व अपील निकाली काढण्यात आलेले आहे. त्यामुळे समाधान न झाल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे.

३. अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १७.३.२००६ च्या अर्जातील माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, त्यांच्या पाण्याच्या देयकाचे संदर्भामध्ये त्यांची तक्रार दिसून येते. त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे व ग्राहक मंचाचे निर्णयाप्रमाणे पाणी पुरवठा विभागाने सदरच्या देयकाचे संदर्भामध्ये दुरुस्त देयक उपलब्ध करून दिले नाही अशी त्यांची मागणी आहे. दिनांक १२.४.२००६ च्या उत्तराचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, दिनांक २७.११.१९९६ पासून ३१.८.२००० पर्यंत मीटर वाचन घेण्यायोग्य स्थितीत न ठेवल्यामुळे देयक पाणीपट्टी दराचे मुल्यांकन आणि वसुली उपविधीतील तरतुदीनुसार केले आहे. नंतरच त्यांच्या देयकाचे संदर्भामध्ये प्रत्यक्ष वाचन/मिनिममवर देण्यात आले आहे. वरील सर्व देयक महाराष्ट्र शासनाने ३० ऑगस्ट २००० ला वाढविलेल्या दराप्रमाणे देयक देण्यात आले. देयक हे प्रत्यक्ष वाचन किंवा मिनिमम या तत्वावर देण्यात आले आहे असे पुन्हा नमुद केलेले आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतुदी प्रमाणे सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये माहिती ज्या साहित्याचे स्वरूपात उपलब्ध असते उदा.:- अभिलेख, दस्तऐवज, कागदपत्रे, टिप्पणी इत्यादीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करून देणे अपेक्षित आहे. कोणत्याही प्रकरणात निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भामध्ये कार्यवाही करून मिळणे अपेक्षित नाही व त्यामुळे अमलात असलेले नियम व

अपीलकर्ता यांना मिळालेली देयके त्यांची स्वतः त्यांनी पडताळणी करून स्वतंत्रपणे अधिनियमातील नियमाचे किंवा उपविधीच्या तरतुदीप्रमाणे सक्षम अधिकाऱ्यांकडे तक्रार करून न्याय मिळवून घेणे अशा प्रकारच्या कार्यवाहीची पध्दत अवलंबिल्यानंतर जरी त्या तक्रारीस न्याय झाला नसेल तर त्याबाबत माहिती मात्र उपलब्ध होऊ शकते. प्रत्यक्ष कोणत्याही निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भात कार्यवाहीचे आदेश देणे हे अपेक्षित नाही व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना त्यांच्या देयकाचे संदर्भामध्ये जी तक्रार केली आहे त्या तक्रारीचे निराकरण हे राज्य माहिती आयोगाचे अधिकार कक्षे बाहेर आहे. तसेच अपीलकर्ता यांनी एकूण माहितीचे अर्ज दाखल केलेले आहे व त्या तीनही माहितीच्या अर्जांचे संदर्भामध्ये त्यांना वेळोवेळी माहिती उपलब्ध करून दिलेली आहे. राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेल्या अपील मेमोमध्ये त्यांनी "१) Why the water works dept. had levied the water bill on average basis when the meter was well working ? २) Why the water charges of Rs. ९१७/- which was paid during the १९९६ to २००० on average billing should not been adjusted against the current bill ? ३) Why it was not informed during the period of nine years (१९९६-२००५) on any occasion regarding meter installation is not on readable place." या तिनही प्रश्नाचे उत्तर वर नमुद केल्याप्रमाणे माहिती या संज्ञेच्या व्याख्येत येत नसल्यामुळे व अपीलकर्ता यांना वेळोवेळी माहिती उपलब्ध करून दिलेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आ दे श

- १) अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.३.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झालेली आहे. तसेच त्यांच्या इतर अर्जांचे संदर्भात सुध्दा विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.
- २) अपीलकर्ता यांनी स्वतंत्रपणे संबंधित अधिनियमा अंतर्गत सक्षम अधिकाऱ्यांकडे स्वतंत्रपणे तक्रार करून त्यांना न्याय मिळवून घेता येईल.
- ३) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक प्रत देण्यात यावी.

नागपूर

दिनांक :- १८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
विदर्भ क्षेत्र, नागपूर.